

Божидар Димитров: Който се опълчи срещу промяната в Закона за българското гражданство, работи в полза на други сили
05 октомври 2009 Министърът, отговарящ за българите в чужбина, в интервю за Радио - "Фокус" Радио - "Фокус"

Фокус: Министър Димитров, днес внасяте предложение за промени в Закона за българското гражданство. Какво предвиждат те?

Проф. Божидар Димитров: Внимателното изследване къде се корени коренът на злото и на проблема показва, че това удължаване на сроковете 4-5 години чакане се дължи преди всичко на внимателното проучване, което правят ДАНС, МВР, Агенцията за българите в чужбина и на Министерството на правосъдието на т. нар „документ за български произход“. Това обикновено е акт за раждане, който съответните

държавни институции, които са издавали и които продължават да издават в Молдова, Украйна, Македония, Западните покрайнини, Поморавието и т.н. И когато този акт се окаже фалшив, приемам, че много от тези актове са фалшиви, молбата не се удовлетворява, тъй като човекът не бил българин. Това е мотивировката. От прегледа на фамилиите става ясно наистина за българи в голяма част от отказите и това се дължи, но за съжаление чиновниците не познават историята и не знаят, че да бъдеш българин в много от тези страни, е носило най-мекото казано дискомфорт. В Македония съгласно действащия до 1991 година Закон за македонската национална чест да бъдеш българин се е смятало, че е углавно престъпление, което се наказва със затвор от 3 до 5 години, Само заради това, че си българин от 3 до 5 години стига публично да изкажеш мнението си, а безусловно ако искаш в акта за раждане да бъдеш записан като българин това се е смятало вече за углавно престъпление. Ние знаем за човек, който без да заявява, че е българин е дал имена на родените си близнаци – Плиска и Преслав – и само заради това е бил осъден на 3 години и половина затвор. В Молдова и Украйна като части на Царска Русия и на Съветския съюз също е било дискомфортно да бъдеш българин, тъй като България в двете световни войни е била съюзник на Кайзерова и Хитлеристка Германия и поради тази причина българите са били депортирани масово до последния човек в Сибир, Средна Азия и заради това българите са се записвали не като българи, а като някакви други и сега са изправени пред невъзможност, а и за да покажат българско гражданство и произход, правят усилия и актове за раждане. Затова искаме да помогнем на системата. Това не опира само до административен капацитет, както заявява Четин Казак от ДПС в един от българските вестници, а опира до несъвършенства в закона и по-специално в искането от всички на този документ за български произход. В много малко страни българите бяха признати за българи. В Сърбия бяха признати, в Румъния, макар че и там, както се казва, е имало дискомфорт, но там в актовете за раждане може да има записан български произход, но не и в останалите страни, за които говорихме. Колкото и странно да звучи дори и една демократична държава като Гърция, наш съюзник в НАТО, политически и икономически партньор в ЕС, и днес няма българи според официалната си статистика. Има славяноговорещи гърци. Точно

така е записано в гръцките документи – славяноговорещи, без да се уточнява към кой славянски етнос са. Това са близо 250-300 хил. човека, живеещи в Северна Гърция. Законопроектът предвижда всички, завършили висше образование в България или достигнали до степента „Бакалавър“ и са подали молби, само в рамките на три месеца да получават българско гражданство. Защо? Защото те вече веднъж са били проверени дали са българи по произход, когато са кандидатствали в България по линия на две-три постановления на Министерски съвет – 103 и 228, за прием на студенти на държавни разности, които са от български произход от съседните държави. След като са минали веднъж проверката, няма нужда да чакат втори път 4-5 години отново да ги проверяват. Освен това, защо да си кривим душата, всяка страна се стреми „сивото вещество“ да го задържи или да привлече към себе си, а тези студенти са били на българска издръжка и на всичкото отгоре и пари сме харчили. Практиката показва, че 70% от тях желаят да останат в България, тъй като в най-млада възраст натрупват контакти, част от тях сключват бракове с местни българи или си намират работа тук, тъй като в селата, от които са дошли, трудно могат да си намерят работа по високите специалности, които завършват тук. Искаме да улесним първо тези, които са завършили тук образование, те не са чак толкова много – 5-6 хил. души и като им дадем българско гражданство по ускорена процедура в рамките на 3 месеца. Аз твърдо предвиждам и срокове, защото това е един от слабостите на стария закон – няма ясни срокове за даването на българско гражданство. Втората поправка е свързана с поправка на една историческа несправедливост. Имаме в три държави хора, които са имали или най-вече техните потомци го желаят българското гражданство до 1944 година. Това са териториите от Царство България от Втората световна война, която, както е известно, загубихме и от територията ни беше откъсната голяма част от днешна Вардарска Македония, Западните покрайнини, Поморавието и Беломорска Тракия. Живеещите там българи са имали българско гражданство по силата на един указ, издаден на 5 юни 1942 година. Гражданството им е отнето насила без те да са го желаели и сега е редно не да кандидатстват за даване на българско гражданство, а по желание, този, който желае, да му бъде възстановено българското гражданство, на живите от тогава и на техните потомци. Това мисля, че е историческа справедливост, от която са се възползвали двама български министър-председатели напоследък – Симеон Сакскобургготски и Сергей Станишев, които не бяха български граждани до средата на 90-те години.

Фокус: Как очаквате Народното събрание да приеме предложените от Вас промени в Закона за българското гражданство?

Божидар Димитров Вижте, аз имах една среща по молба на външната комисия и там депутатите от всички партии изразиха горещо одобрение на двете точки в Комисията по външните работи. Днес чета, че журналисти са питали някои партии, но главно от опозицията, ГЕРБ, разбира се, ще го подкрепи. Гореща подкрепа са изразили депутатите от „Атака“, докато депутатите от ДПС и БСП са казали, че ще изчакат да бъде внесен законът, да го прочетат и тогава ще изкажат мнение. Г-н Четин Казак от ДПС е казал, че проблемът е казал, че проблемът е преди всичко административен, т. е. недостатъчен капацитет на службите, които се занимават. Това е прекрасно, радвам се на това мнение. Тогава ще подобрим административния капацитет. Това е много лесно, стига да има политическа воля. Просто им се заповядва да

работят и ако им липсват хора, увеличава се броят на хората. Агенция, подчинена на Агенцията на българите в чужбина вече го е направила, така че какви са проблемите. Този, който се опълчи срещу този закон, очевидно няма да е добър българин и очевидно ще работи в полза на други сили. Само полза може да има България от един такъв закон, каквито имат всички държави, които имат огромни диаспори в Гърция, Германия, Израел и т.н. В Германия искат само едно интервю, в Гърция също и т. н. Аз съм прегледал техните законодателства и те не ги измъчват с актове за раждане, каквито те не биха могли да имат.

Фокус: Каква ще бъде политиката на България спрямо българите зад граница, които ще получат гражданство и искат да се върнат тук?

Проф. Божидар Димитров: Ще се върнат, но няма да има привилегии за тях, няма да има облекчения, защото това ще бъдат точно привилегии и ще бъдат поставени в по-добро положение от днешните българи, които са тук. Ставаш български гражданин и опъваш каишите на кризите, на възходите, на победите. Всякакви привилегии, помощи, ниски лихви и т. н. всичко това ще възбуди дискомфорт в самите тях от страна на местното население. В ситуацията, в която се намираме друго не би могло да е освен български граждани да се ползват от всички права, от които се ползват българските граждани, имайки, разбира се, и съответните задължения.

Маргарита КОЛЕВА